

Vörå, Gulldynt.Grävningberättelse.

Här till 1 större karta, 30

Se Nat. Mus. inv. nr 8077.

mindre kartor och 2 fotografier
jämte plåtar.

Nå undertecknad en dag i maj
månad detta år besökte den s. k. Gull-
dyntbacken invid Bergby by i Vörå, obser-
verade jag, att jorden vid översta skär-
ytan av den i södra delen av backen
befintliga sandgröpan på flere ställen
var starkt sotblandad. Försiktigt lösgjor-
de jag några nävar av den sotvängda
sandden, som befunns innehålla några
bitar av brända ben. Samtidigt blottades
en kniv samt ett till en liten dolk av
järn, från vars övre del ett stycke med
en bronsnit lossnade. Efter det jag om

fyrvdet underrättat intendenten vid Nationalmuseet, dr A. Slackman, erhöll jag genom denne av Arkeologiska Kommissiörens i uppdrag att närmare undersöka platsen, där grävningar tidigare ett par gånger torde ha blivit utförda. I slutet av ovannämnda månad fotograferades och kartlades gravfältet, beläget på Kjerp-böndernas i Bergby oskiftade mark. Det företedde en svag sluttning från V mot Ö samt från N mot S och var till en betydande del överväst av enbuskar. Vid norra ändan höjer sig marken terrassformigt och övergår i en med stenblock beströdd grusbacke, som mot gravfältet begränsas av 5 större tätt till varandra i en linje liggande stenar, delvis omslutna av jord. Längsmed östra sidan av fältet lägo i en bäge några stenar av en mansbördas storlek, vilka

föreföllo, att ha blivit radade, men som möj-
ligen vid tidigare grävningar på platsen ut-
läts åt sidan. Gravfältets höjd över den öster-
om detsamma liggande åkern utgör c:a 3,5 m.

Grävningsarbetet, i vilket utom underdock-
nad studerandena Yngve och Ragnar Bäck
samt studeranden Helmer Tjengren och lyc-
istern Ingemar Tjengren deltog, måste på grund
av de ständiga regnen under sommaren fle-
re gånger avbrytas och först den 11 augusti
var hela gravfältet genomskott. Resultatet
framgår av nedanstående redogörelse och
fyndförteckning samt av bifogade kartor.

KA 8077:1-208

- Rutan A I. Ingenting anmärkningsvärt.
" " II. " " "
" " III. Några skarvor brända ben; spår
av sot.
" " IV. Obetydligt brända ben; små sot-
fläckar.
" " V. Något ben, obetydligt sot.

- Rutan A VI. Mycket brända ben; sotlager till
50 cm:s djup; skärvor av lerkärl.
- " " VII. 40 cm:s kulturlager, starkt blandat
med sot; brända ben.
- " " VIII. Obetydligt ben; ganska mycket sot.
- " B I. Tugenting.
- " " II. "
- " " III. Obetydligt ben.
- " " IV. Ben- & lerkärlsbitar; 40 cm:s kultur-
lager, starkt sotblandat. Från den
stora stenens västra sida hade
flata stycken lösspjälkts genom
inverkan av eld.
- " " V. Kulturlager till 40 å 45 cm:s djup, i
hög grad insprängt med sot; ler-
kärlsbitar & brända ben.
- " " VI. Sotlager genom hela rutan, i nord-
östra hörnet till 65 cm:s djup; där
anträffades halvbrända träbitar, lig-
gande på 35 cm:s nivå och djupare.
Lerklingsstycken, obetydligt ben.

- Rektan B VII. Tämmligen litet ben. Kulturlagret tydligt framträdande i sydöstra hörnet och sträckande sig till 45 cm:s djup.
- " " VIII. Ganska litet ben; kulturlagret 35 cm.
- " " IX. Benbitar & lerkärlestycken. Något sot, i synnerhet i södra delen av rektan.
- " C I. Ingenting.
- " " II. Obetydligt brända ben; sosa kolstycken.
- " " III. Ben- och lerkärlebitar; större sotfläckar.
- " " IV. " " " ; sot och kol till 35 cm:s djup.
- " " V. Obetydligt ben; spår av sot.
- " " VI. Lerkärlebitar och obetydligt brända ben men mycket starkt framträdande sot-skikt, som vid södra delen av rektan sträckte sig till 50 cm:s djup. Under detta skikt anträffades till ett djup av 60-70 cm stycken av haloförbränt trä, av vilka det största möjligen kunde tänkas vara en del av en päle, då det befann sig under sotlag.

ret i sanden.

- Rutan C VII. Brända ben & lerkärleksbitar. Tydligt sotlager, som mot östra delen av rutan sträckte sig till 60 cm:s djup, mot västra delen till 30 cm:s djup, men avtog starkt mot norr, där jorden vid rutgränsen var nästan sotfri.
- " C VIII. Sotlager till 30 cm:s djup i södra delen av rutan; vid norra ändan fanns så gott som intet sot. Obetydligt brända ben.
- " C IX. Något sot i södra delen av rutan.
- " D I. Ingenting.
- " " II. Brända ben; obetydligt sot till 30 cm:s djup.
- " " III. Något ben och lerkliningsbitar. Kulturlagret 30-35 cm djupt.
- " " IV. 30 cm:s djupt sotlager vid södra delen av rutan; ytterst litet ben.

Rutan D V. Obetydligt brända ben.

" " VI. Tunt sotlager i västra delen av rutan.

" " VII. Sotlager 5-10 cm djupt vid södra ändan av rutan. Obetydligt brända ben och kerämsbitar.

" " VIII. Få men stora benbitar.

" " I. Jorden något sotblandad, särskilt vid den största stenen.

Något brända ben och klinkerstycken.

" " II. Jorden starkt sotmängd; kulturlagret c:a 50 cm djupt, mycket brända ben samt något klinkera. En stor mängd mindre skörbrända stenar.

" " III. Kulturlagret 40 cm djupt, rätt starkt sotblandat. Brända ben och skörbrända stenar.

" " IV. Litet ben och kerämsbitar, nästan intet sot.

" " V. Obetydligt brända ben.

" " VI. Spår av sot.

" " VII. " " " "

- Rutan F I. Jorden något sotblandad till 30 å 40 cm:s djup, mest i sydvästra hörnet. Brända ben och klintera. Stenarna mycket skörbrända. Bland dem fanns en flat och tunn 85 cm lång stenhäll.
- " " II. Södra delen av rutan inrethöll rått starkt sotblandad jord, kulturlaget 50-55 cm djupt. Mycket brända ben.
- " " III. Brända ben, kol- och terkärlestycken, betydligt mindre sot. Kulturlager till 30 å 35 cm:s djup.
- " " IV. Obetydligt ben och terkärlebitar, litet sot.
- " " V. Ganska mycket ben; små grunda sotfläckar.
- " " VI. Obetydligt ben, spår av sot.
- " " VII. Ingenting.
- " G I. Obetydligt kulturlager; några få benbitar.
- " " II. Kulturlaget 40 cm djupt. Kolbitar,

- 9
- .. sot och mycket ben. Förbrända stenar.
- Rutan G III. Benbitar, spår av sot.
- " " IV. Grunt kulturlager med ett par små sotpläckar, obetydligt brända ben samt kerämsbitar.
- " " V. Ingenting.
- " H I. Rätt starkt sotvävagd jord i rutans västra hälft. Kulturlagret 35 cm djupt. Brända ben och obetydligt klinkera.
- " " II. Kulturlagret mindre sotblandat än i föregående ruta; sotet mest framträdande i södra delen av rutans. Brända ben.
- " " III. Ingenting.

Fyndförteckning.

- Rutan A III. Små järnbitar.
- " " IV. En liten bronsbit.
- " " V. Ett par små järnbitar.
- " " VI. 1) delar av ständtrissa av lera; 2) delar av bronskedja och en liten bronsring; 3) delar av bronskedja

- och andra bronsfragment. - järnbitar.
- Rutan A VII. 4) kniv och liten dolk av järn (funna före grävningen). - Mycket järnbitar.
- " " VIII. 5) Två rännformiga bronsbitar; 6) fragment av järnbeslag.
- " B III. Ett par järnbitar.
- " " IV. 7) Fördrigt beslag av järn; 8) fragment av cirkelformigt bronsspänne. - järnbitar.
- " " V. 9) Skäva, orienterad i S-O; 10) böjt järnfragment (del av spänne²); 11) beslag av järn; 12) fingerring av brons; 13) del av ett järnföremål; 14) spjutspets, orienterad i S-N; 15) järnbit; 16) liten kniv; 17) vinkelformigt järnföremål (del av en sölja²).
- " VI. 18) Liten bronsring; 19) stycken av antagligen flera ständtrissor av lera.
- " VII. 20) Brons- & järnbitar; 21) fragment av ett orienterat spänne av brons; 22)

- järnmit; 23) 2 st järnbitar jämte
bronsbitar; 24) liten ring av brons
och en bronsbit; 25) tunn bronsbit;
26) litet beslag av järn, liten järnmit
& bronsbit; 27) bronsfragment; 28)
fragment av ett järnföremål
- Rutan B VIII. 29) del av en halssring (?) av brons;
30) 2de och ett annat bronsfragment;
31) kedjelänk av brons, bronsfragment,
1 liten järnmit; 32) del av ett orne-
rat svärdsbladbeslag (?) av brons; 33) järn-
nit.
- " IX 34) Fragment av järnföremål (sölja²); 35)
delar av rembeslag av järn; 36) bågfor-
migt järnspänne!
- " C II. 37) kniv.
- " III. 38) "
- " V. Flintbit
- " VI. 39) Beslag av järn²; 40) dubbelnit; 41)
fragment av järnföremål (här antag-
ligen samma med N° 28). - Järnbitar.

- Rutan C VII. 42) Rännformig bronsbit; 43) järnbit;
 44) ornerad bronsbit (av ett svärdskid-
 beslag²). - Järnbitar.
- " D II. järnbitar.
- " " III. " och bronsbit.
- " " IV. 45) Fördrig glaspärla.
- " " V. Liten bronsbit och järnfragment.
- " " VII. " cylindrisk bronsbit.
- " " VIII. 46) Dubbelnit.
- " G I. järnbitar.
- " " II. 47) Liten sölja; 48) liten järnnål; 49)
 järnbit; 50) porslinsbit ? - Järnbitar
 och en bronsbit.
- " " III. 51) Liten bronsring; 52) fragment av kniv
 n. n. - Järn- och bronsbitar.
- " " IV. Bronsbit och järnshävar.
- " " V. 53) Järnnål. - Järnbitar.
- " F. I. järnbitar.
- " " II. 54) järnnit; 55) 2 tårkar av bronskedja;
 56) bronsbit. - Mycket järnfragment.
- " " III. 57) Skära, orienterad i V-Ö.; 58) brons-

- bit; 59) berypärla; 60) del av en
bronskedja. - järnbitar.
- Rutan F IV. järnbitar.
- " " V. 61) järnbit.
- " G I. Små järnstycken.
- " " II 62) järnbit och bronsbit; 63) järn-
bit och spets av järn; 64) 2 län-
kar av bronskedja. - Mycket järn-
bitar.
- " " III 65) Liten järnring. - järnbitar.
- " " IV järnbitar.
- " H I 66) Länkar av bronskedja. - järnbitar.
- " " II 67) järnbit. - järnfragment.

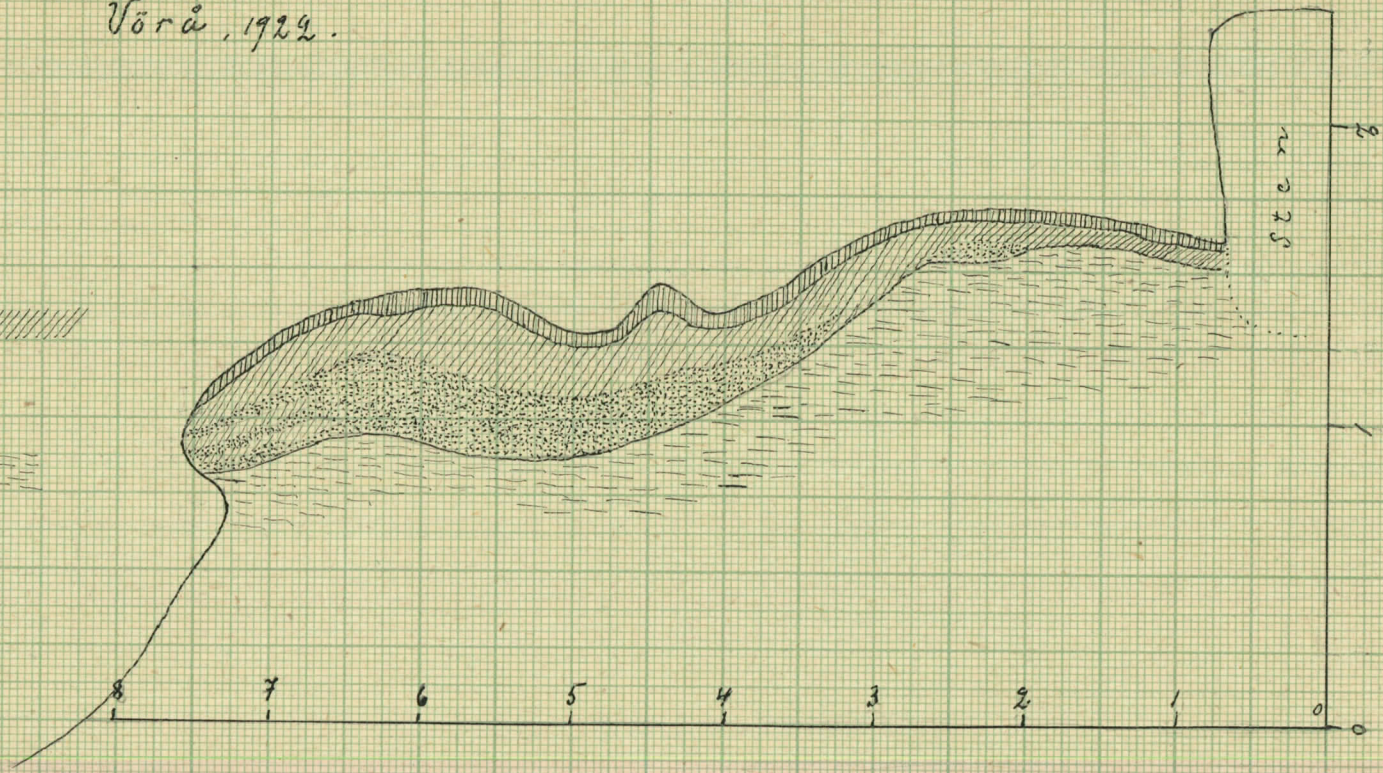
Vörå i september 1922.
Jacob Tegnér.

Forh. Avd. 18/8
Nat. Mus. 8077.

Gulldynt Våra, 1922.

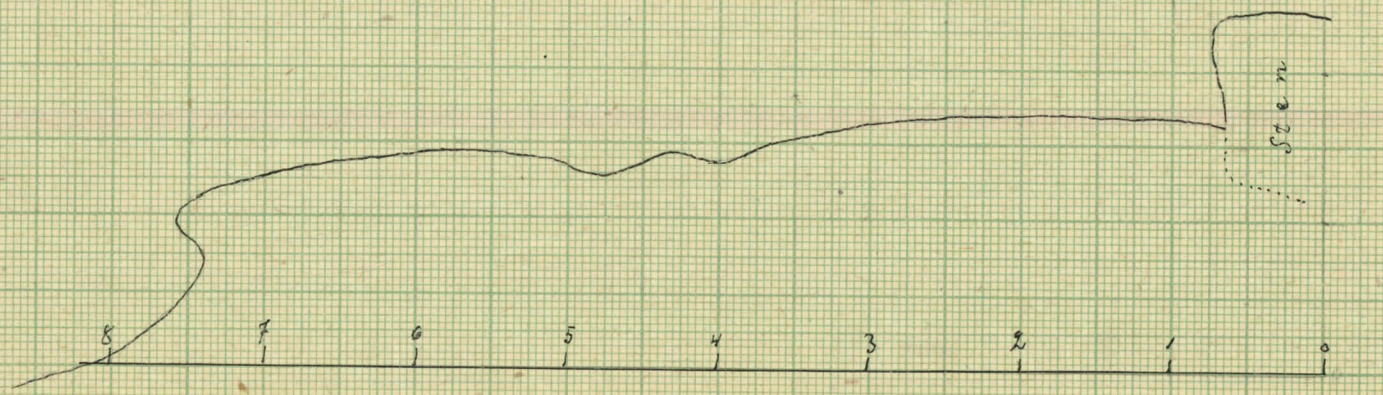
Anl. 28/9 1922

- Humus |||||
- Kulturskikt //
- Lot [stippled]
- Orörd sand [horizontal lines]

n:o 30.

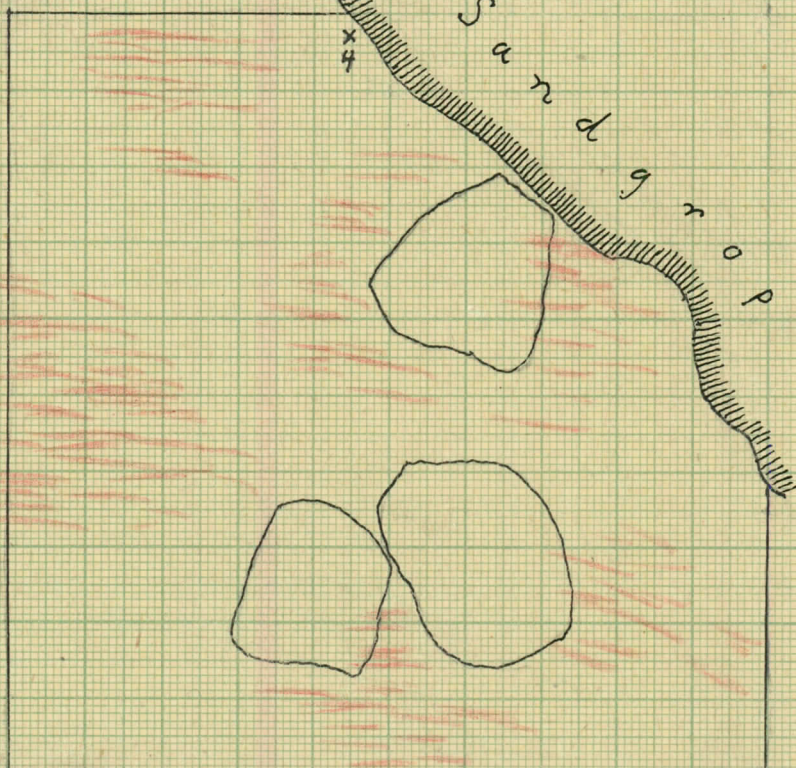
Gulldynt 1922.

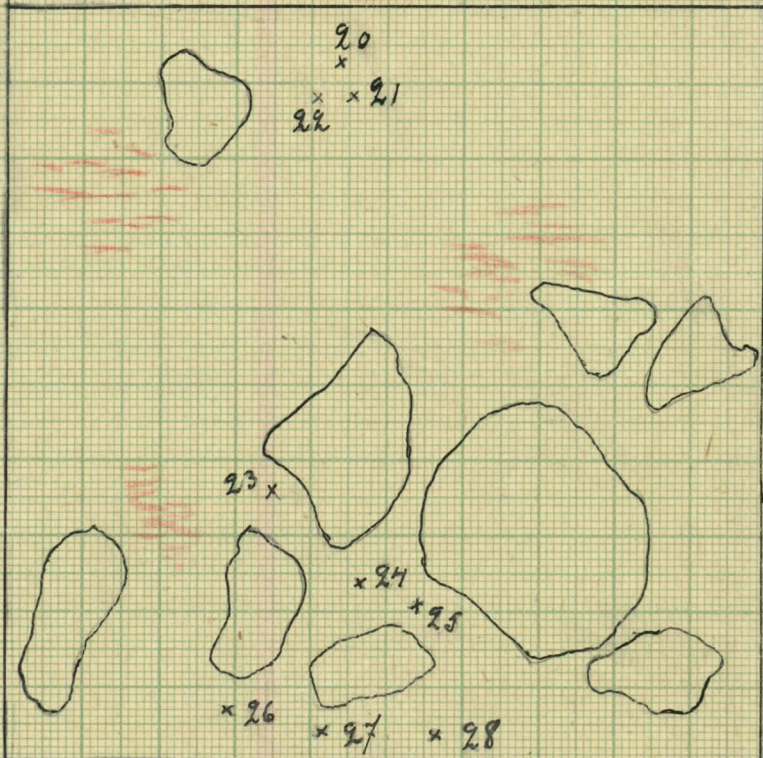
(98)

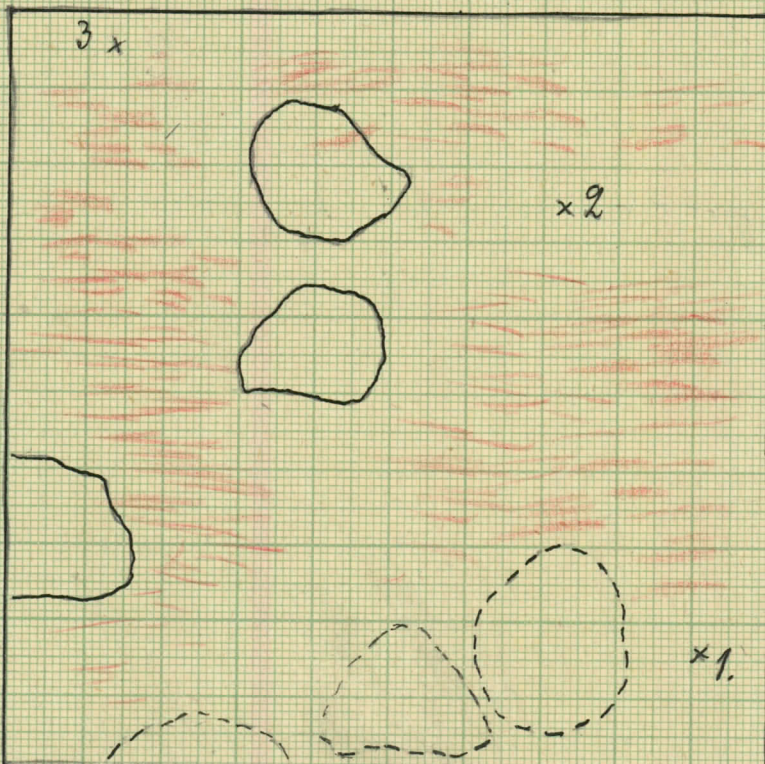
A VII

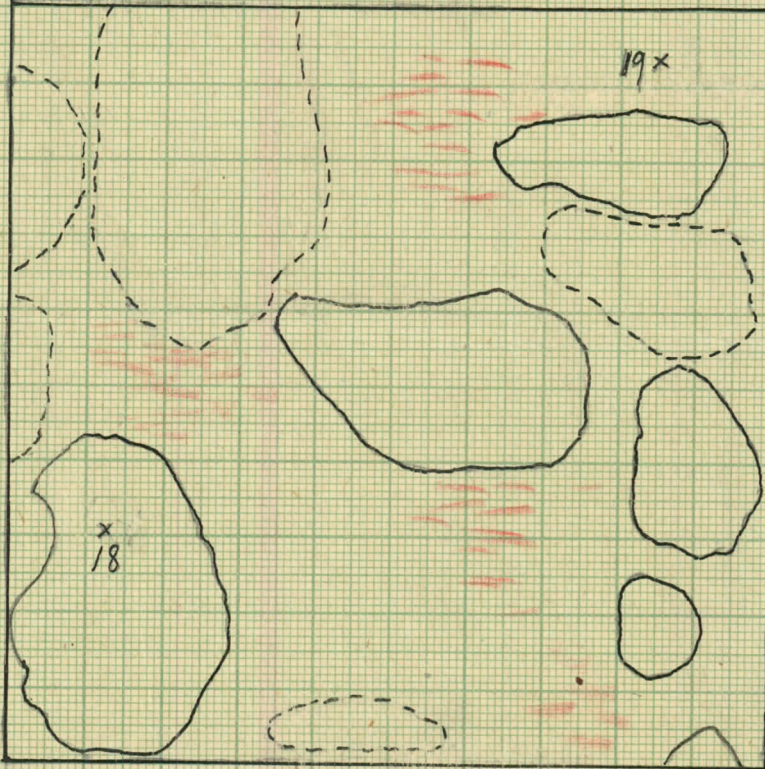
B VII

A VI

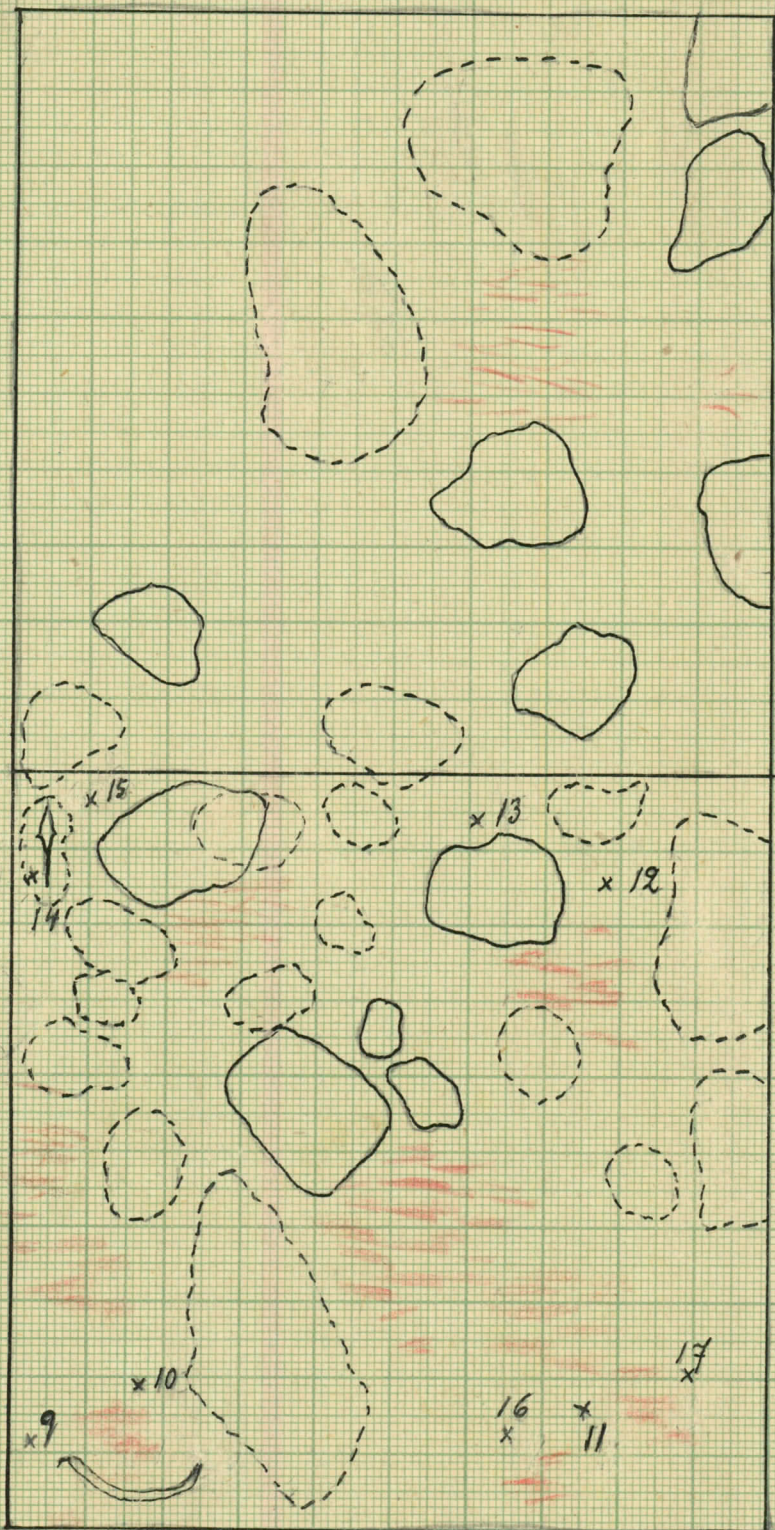

B VI

A V

B V

Gulldynt 1922.

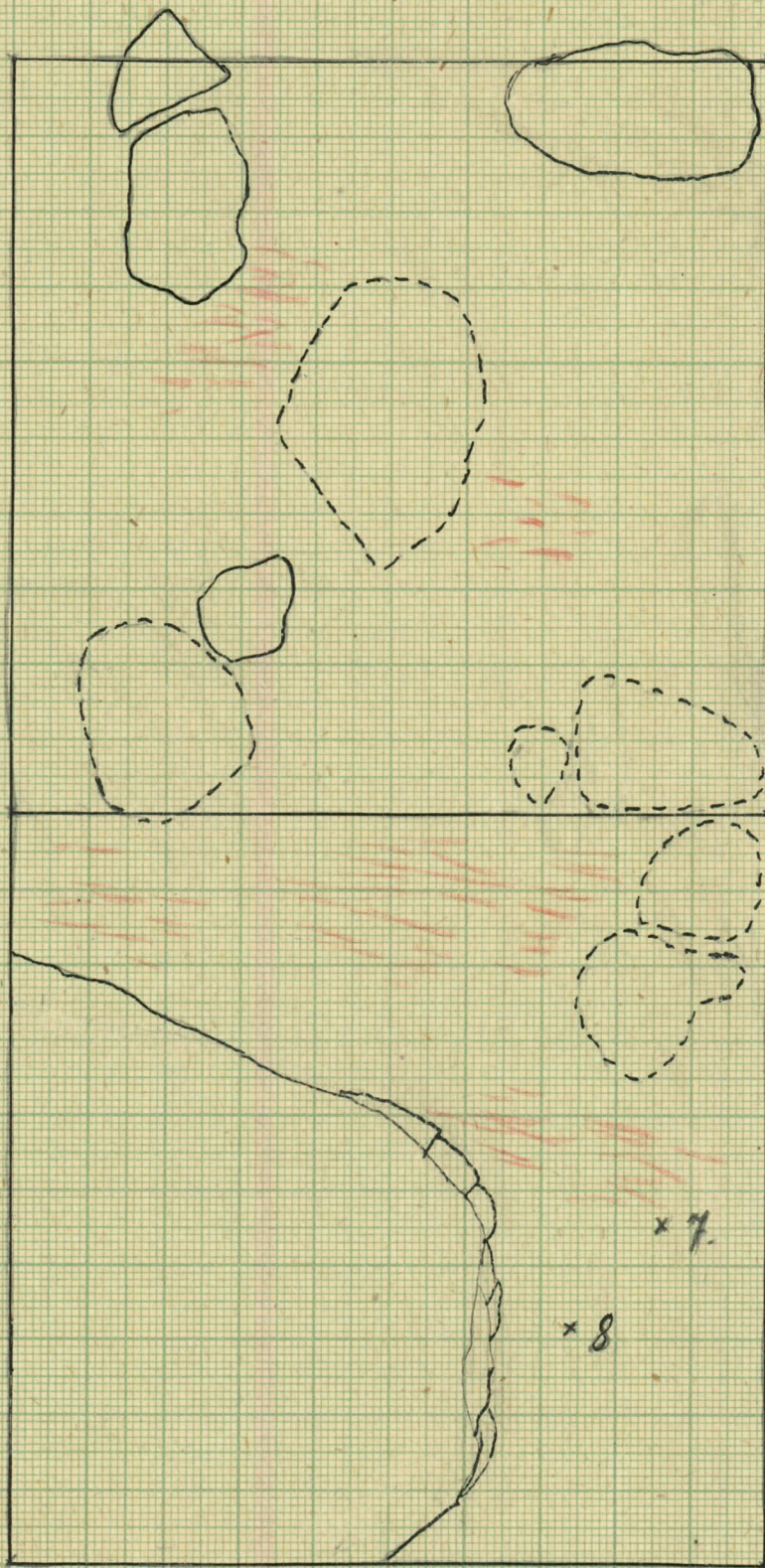
n:o 3.

Anl. 28/9 1922 Förh. Avd. 13/8 22.

Nat. Mus. 3077.

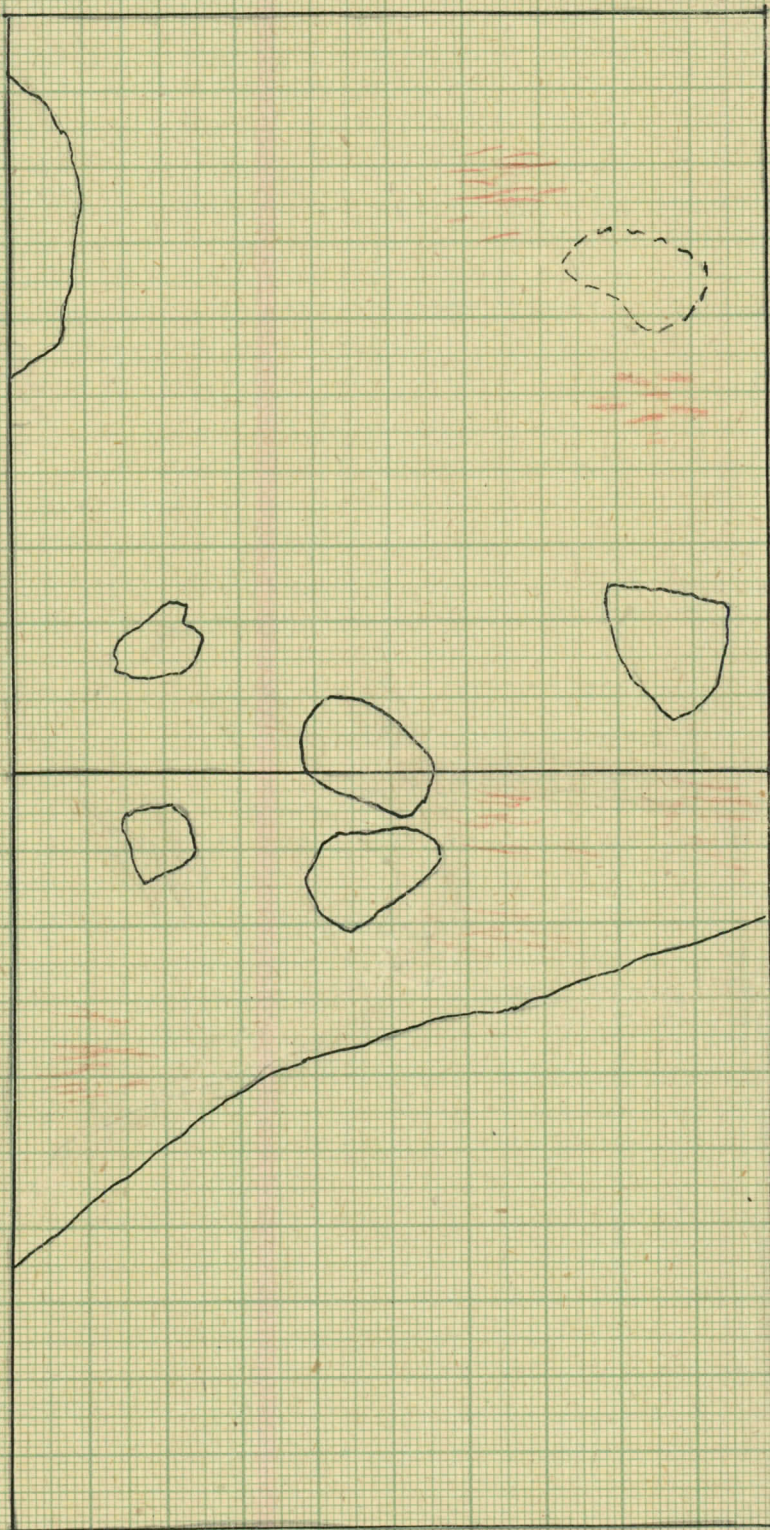
AIV

BIV

A III

B III

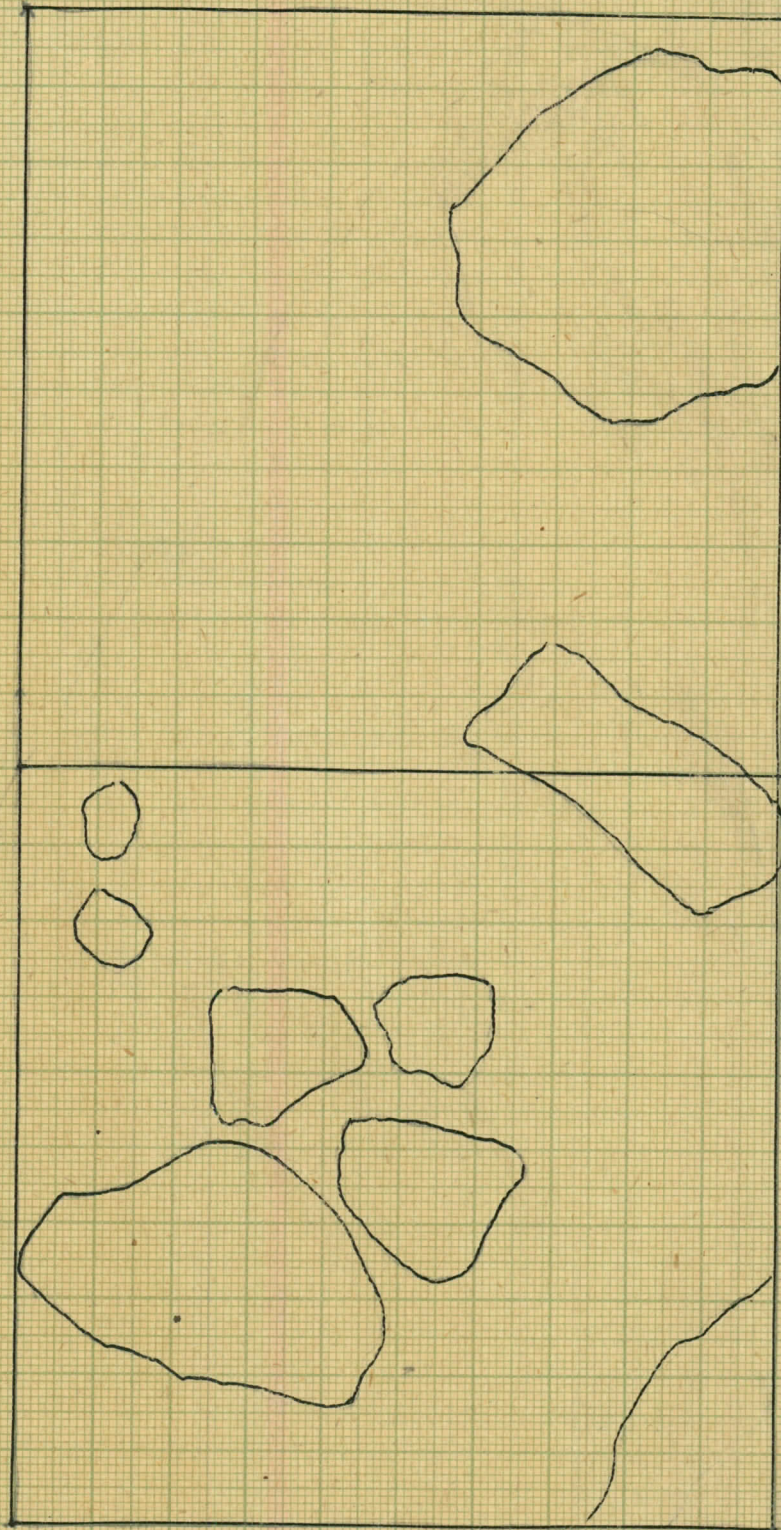
Gulldynt 1922.

n:o 1.

Ant. 28/9 1922 Fö.h. Ant. $\frac{16}{8}$ 22
Nat. Mus. 8077

A II

B II

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 dm.

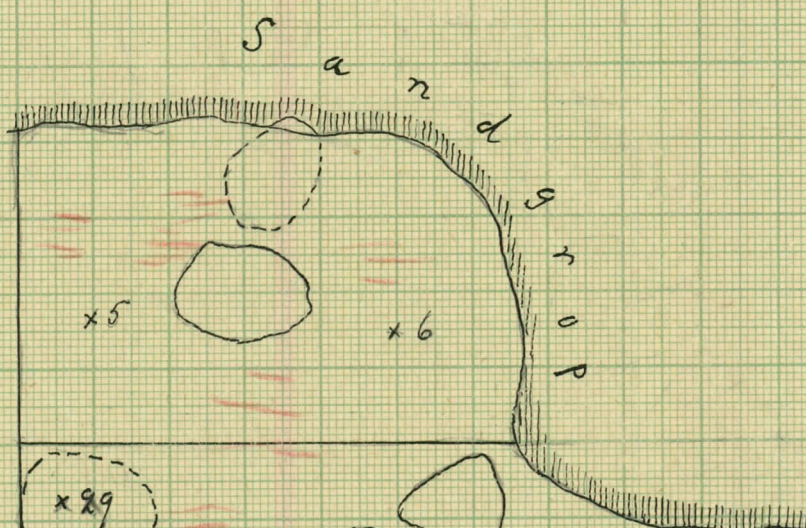

(69)

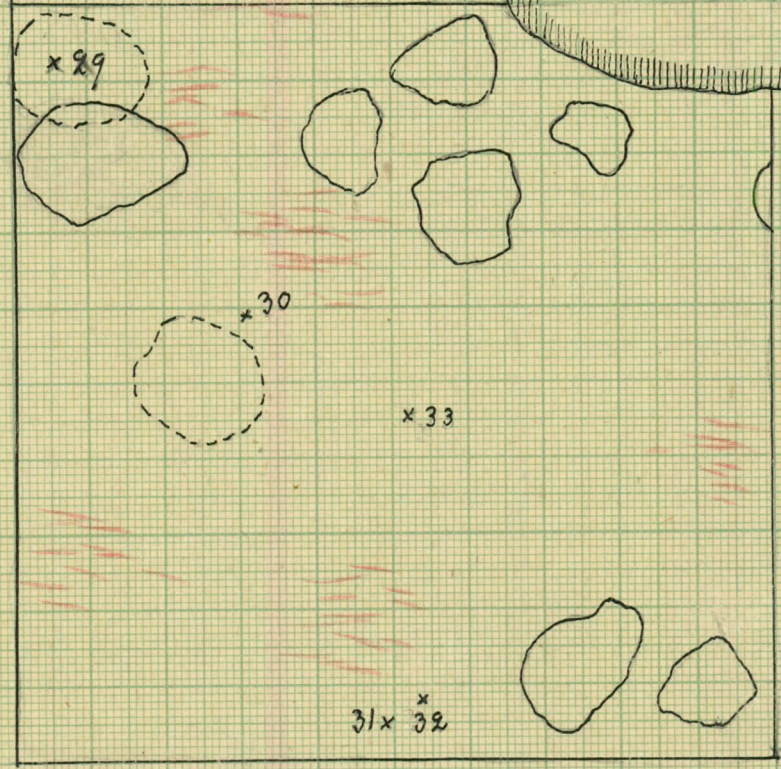
75

A VIII

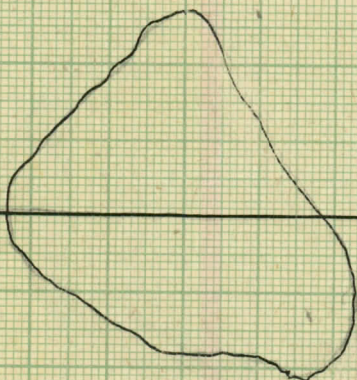
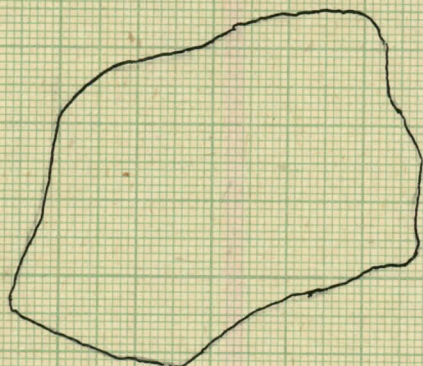
B VIII

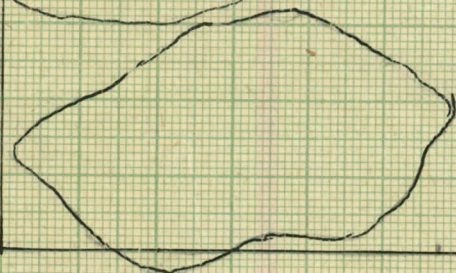
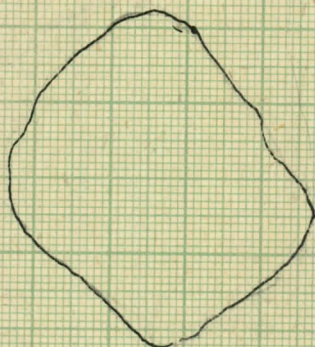
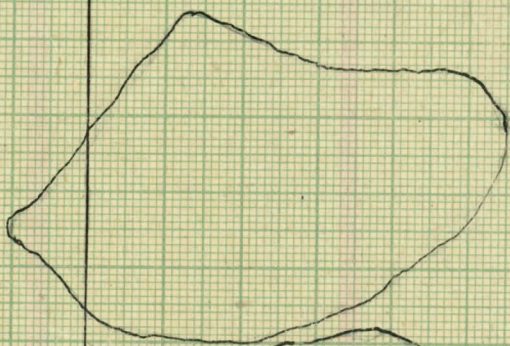
BTK per blad
C IX!

CI

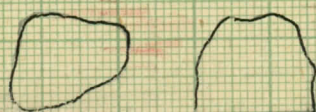
DI

C II

D II

x 37

Gulldynt 1922.

n:o 10.

Anl. 28/9 1922 Förn. Avd. 18/8 22.

Mat. Mus. 8077.

C III

D III

x38

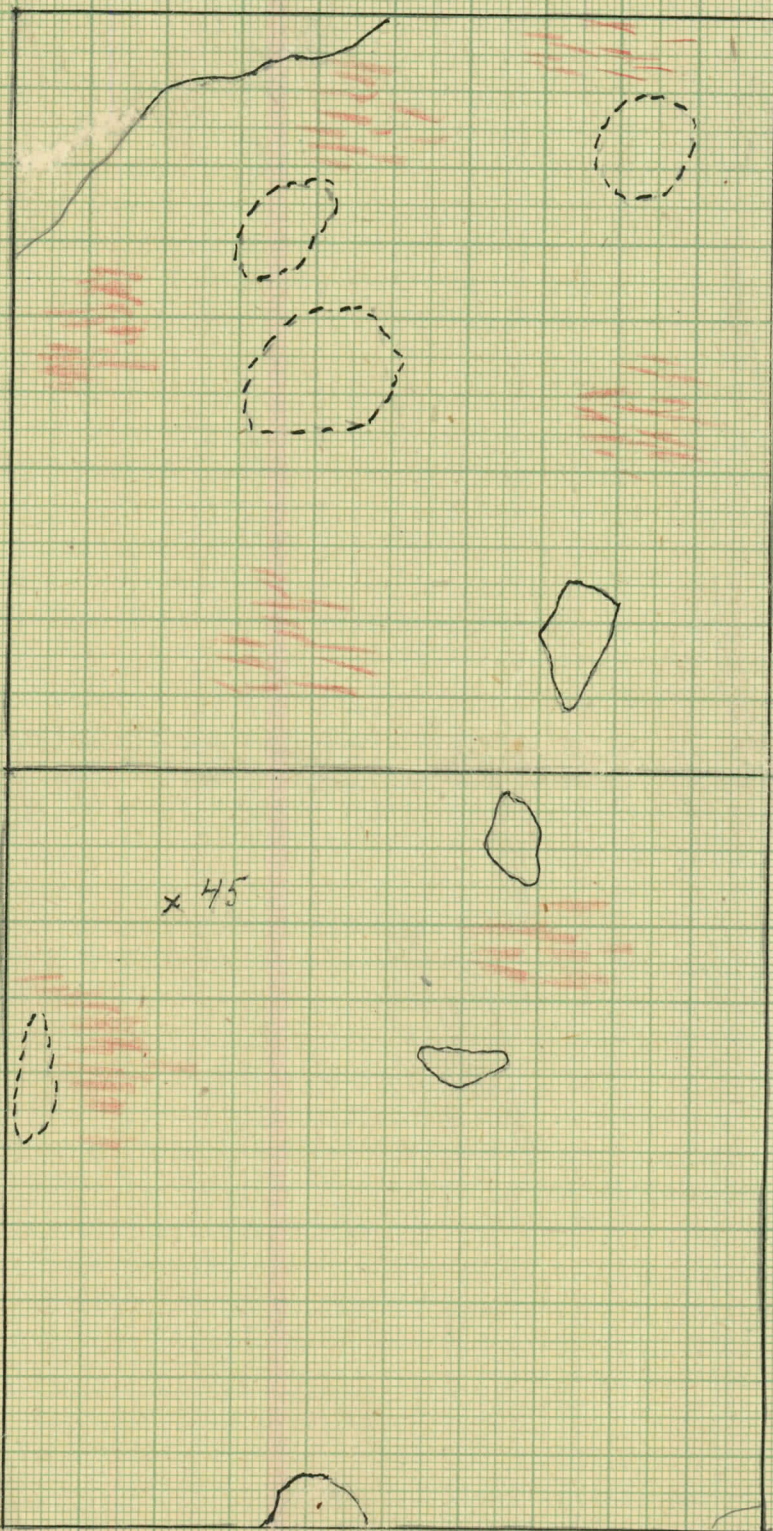

Gulldynt 1922.

n:o 11.

Anl. 28/9 1922 Förrn. Avd. 18/8 22.

Nat. Mus. 8077.

C IV

D IV

x 45

Gullöynt 1922.

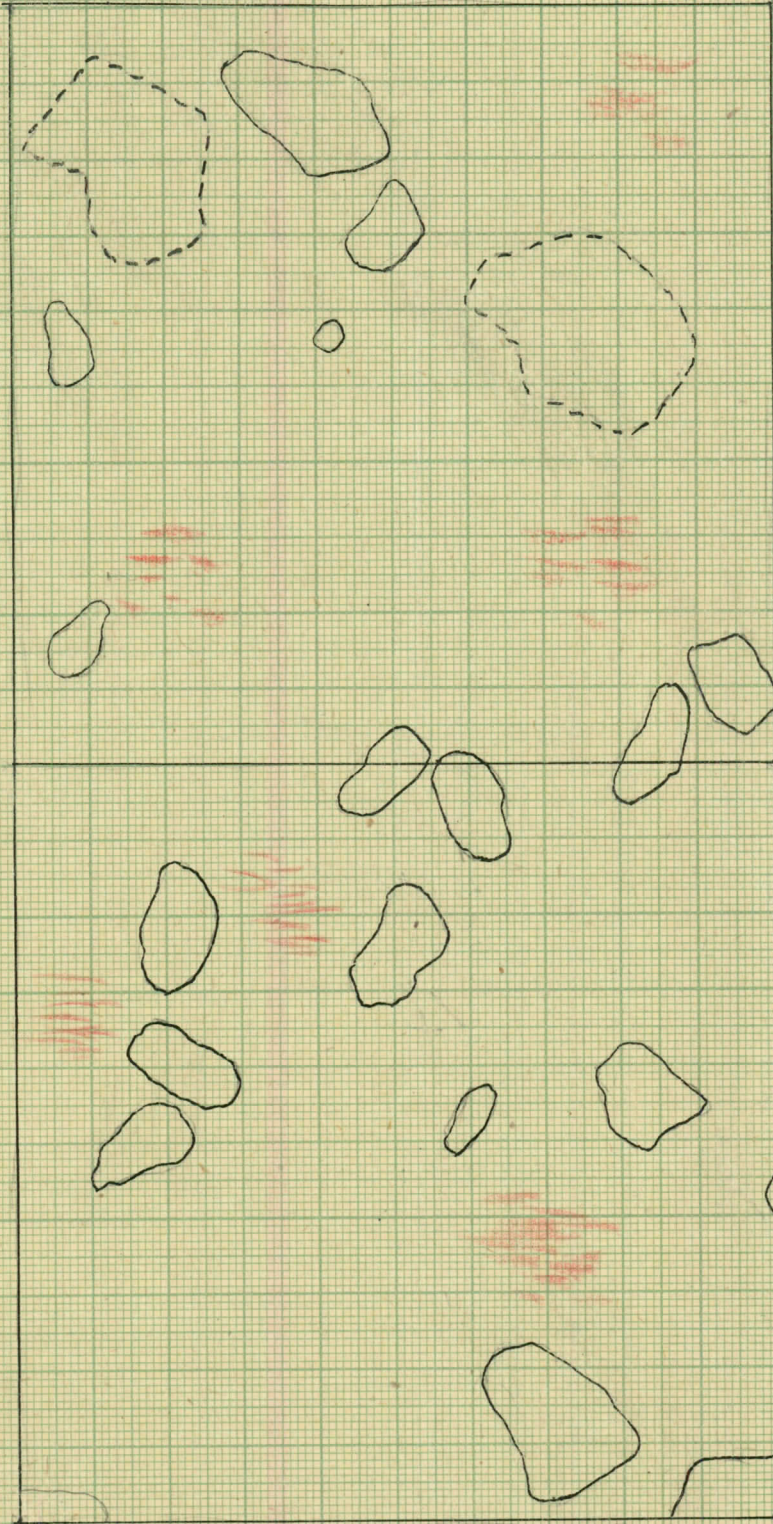
n:o 12.

Anl. 28/9 1922 Förh. Avd. 18/8 22.

Nat. Mus. 3077.

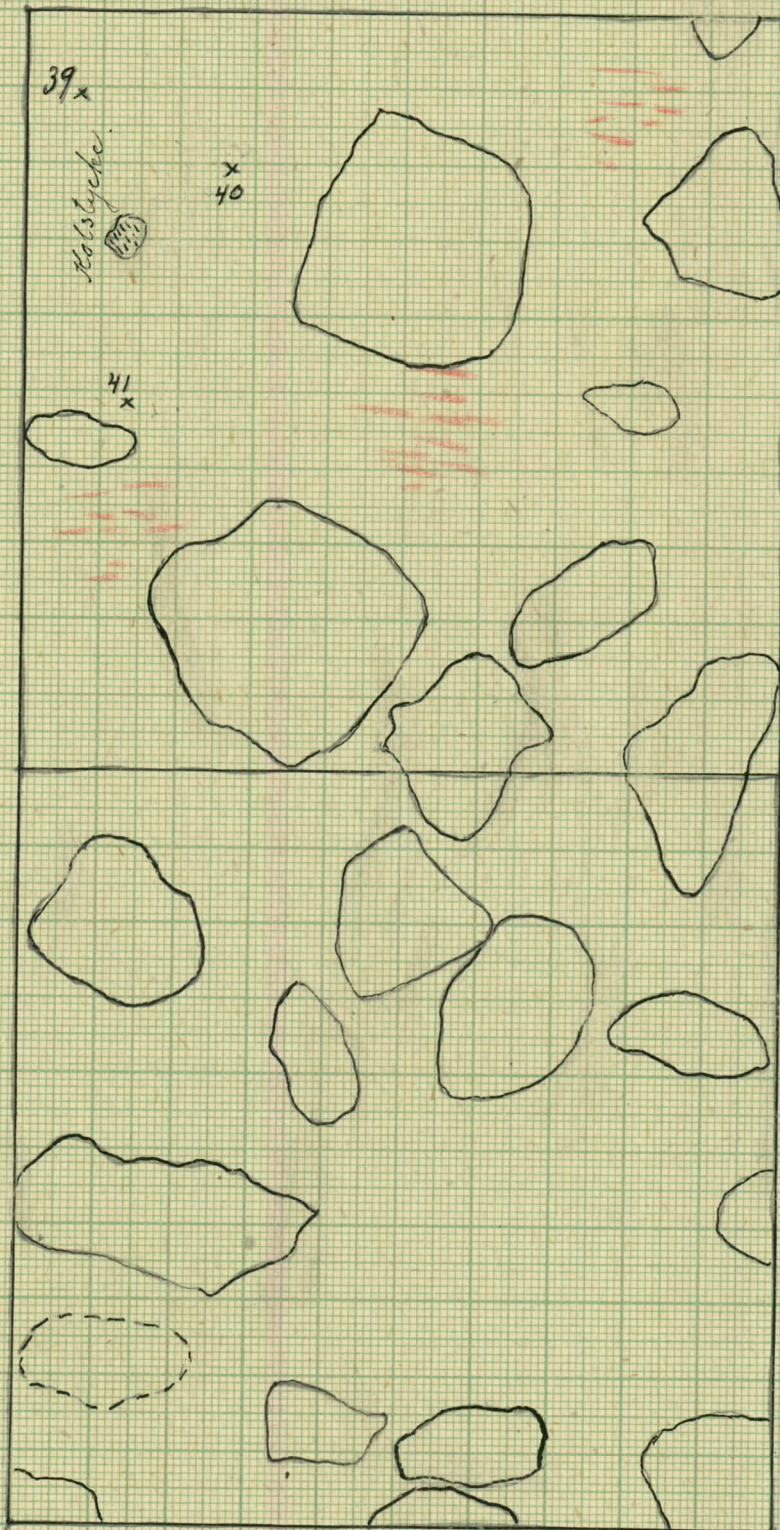
8V

2V

CV

DVI

39x

Kolslycke

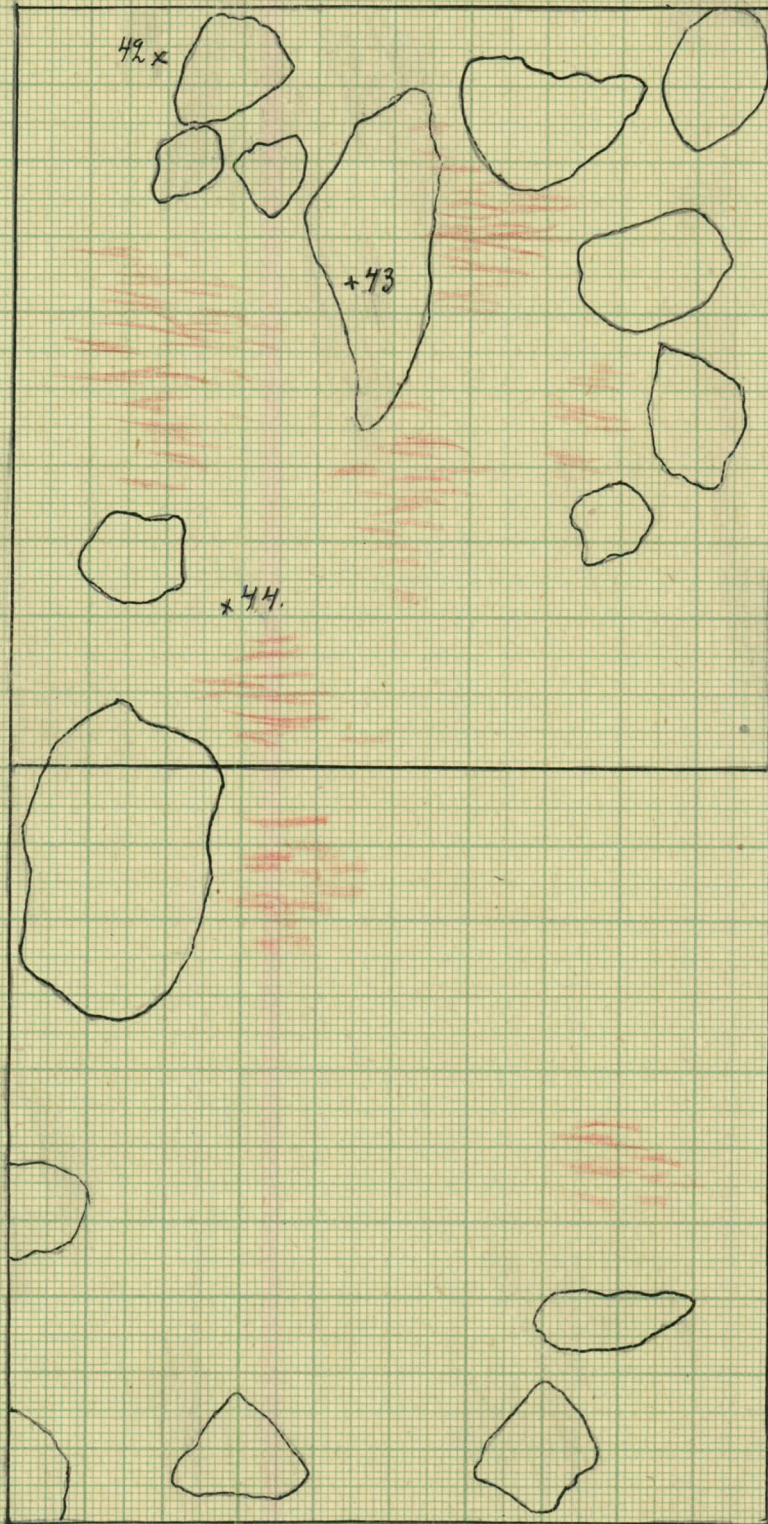
x 40

41x

(81)

C VII

D VII

CVIII

D VIII

x46

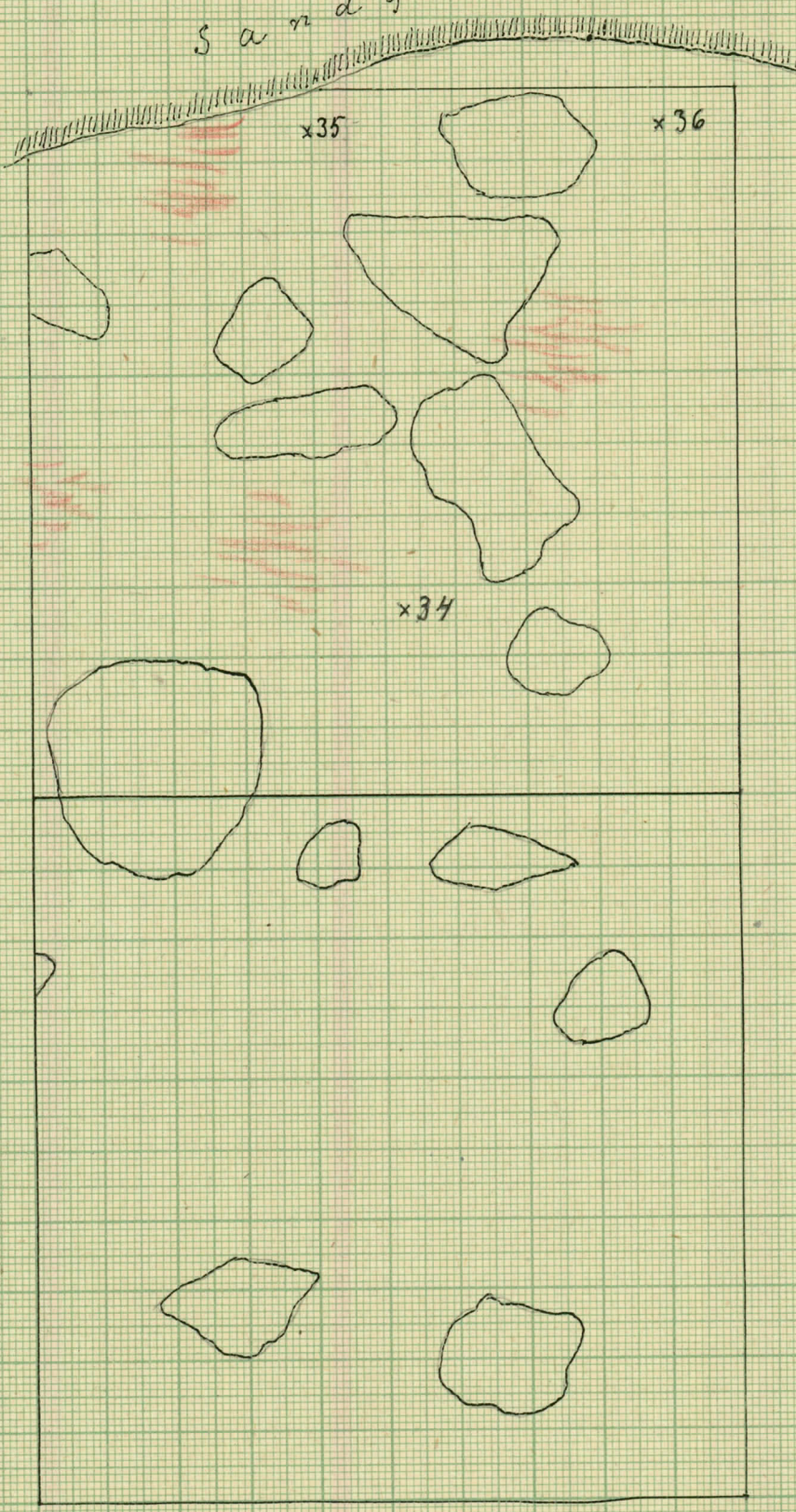

89

S a n d i g r o p

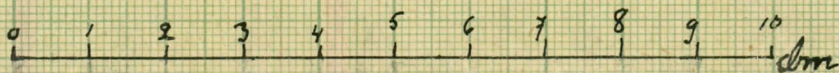
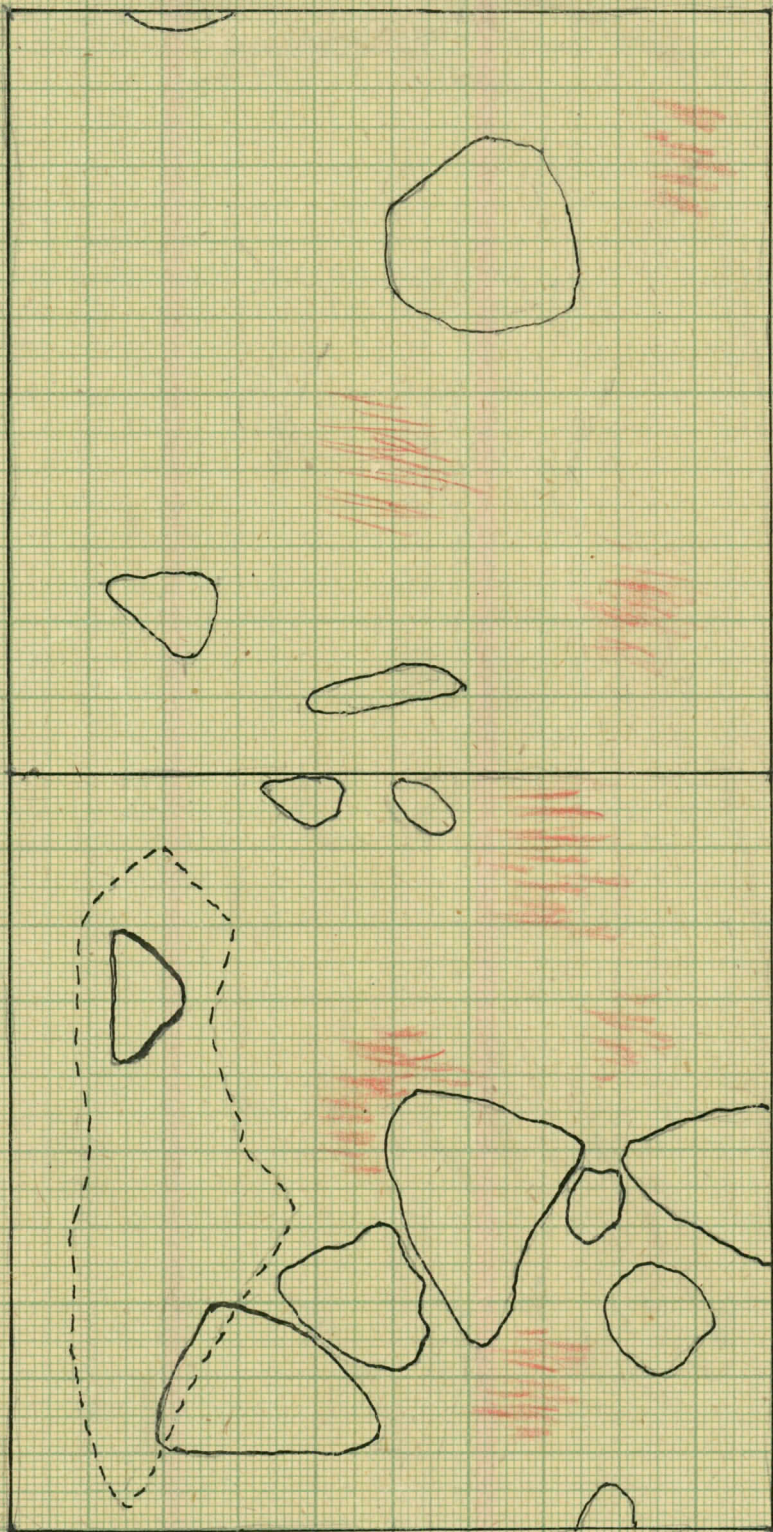
B IX

C IX

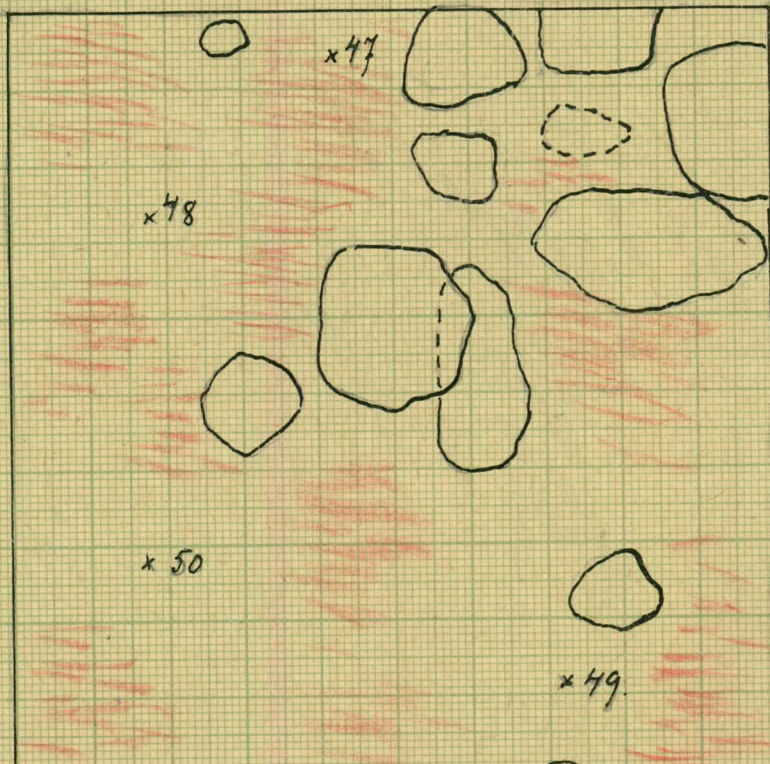

9/I

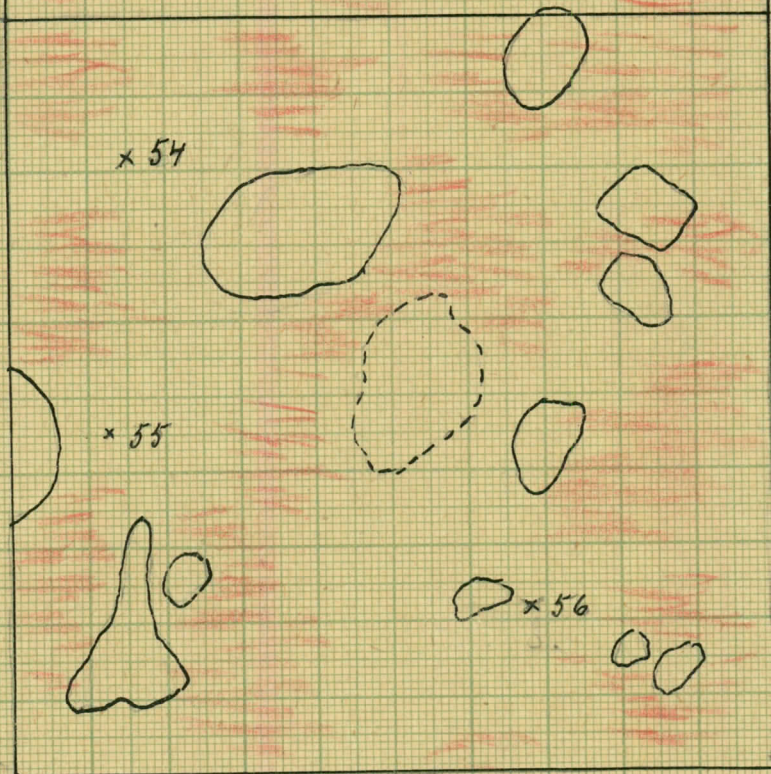
5/I

G II

F II

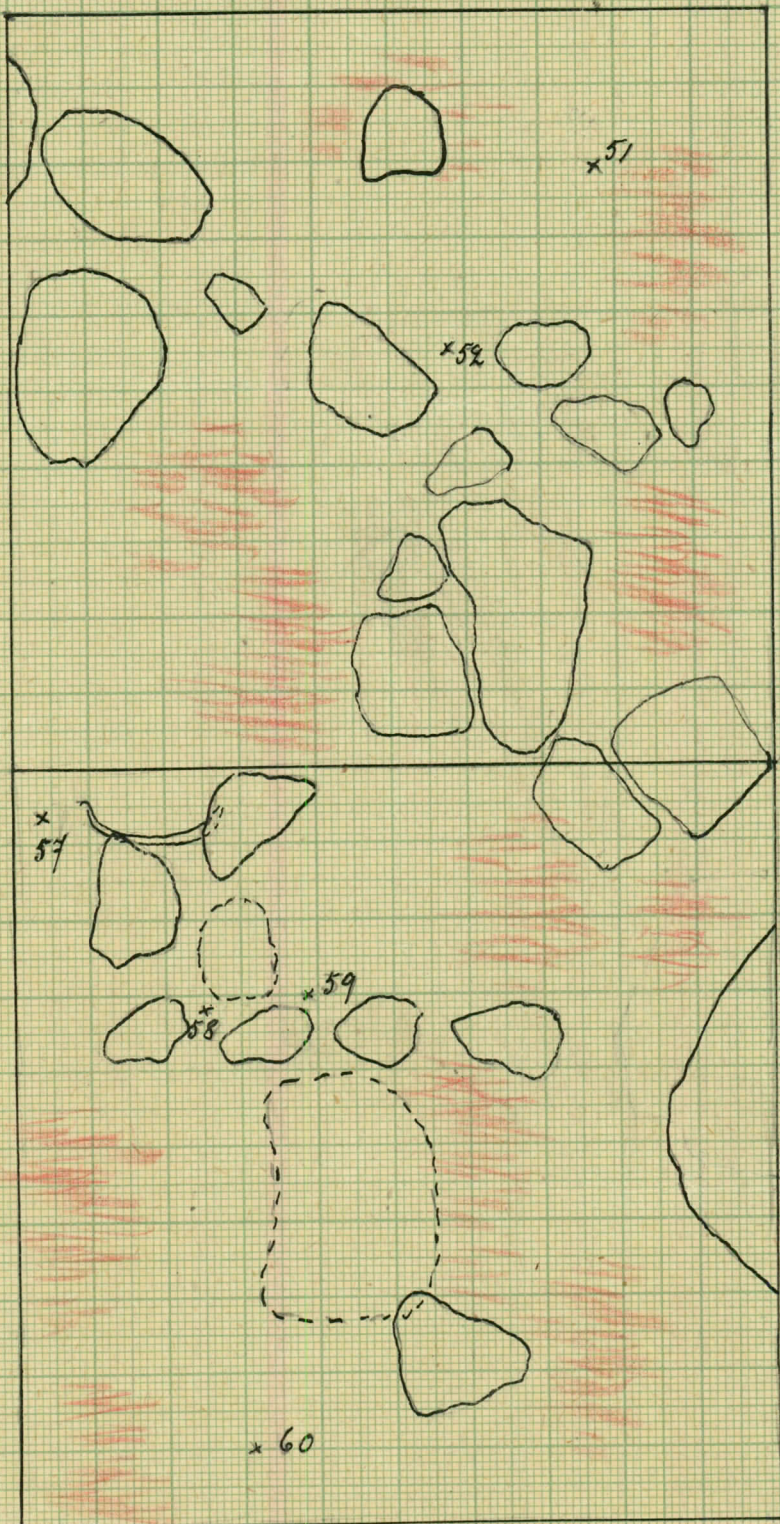
Gulldynt 1922.

n:o 19.

Anl. 28/9 1922 Förh. Avd. 18/8 22.

Nat. Mus. 8077.

g III

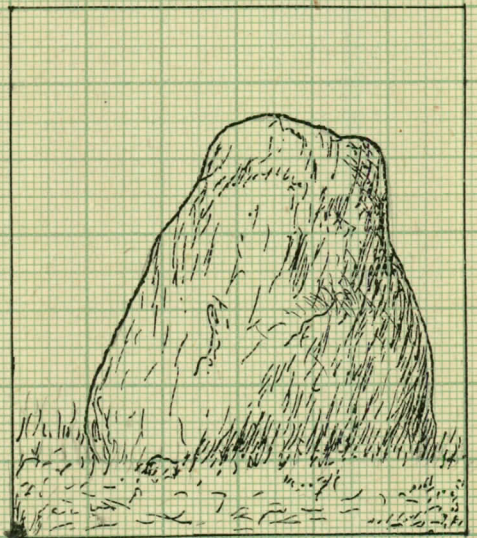
f III

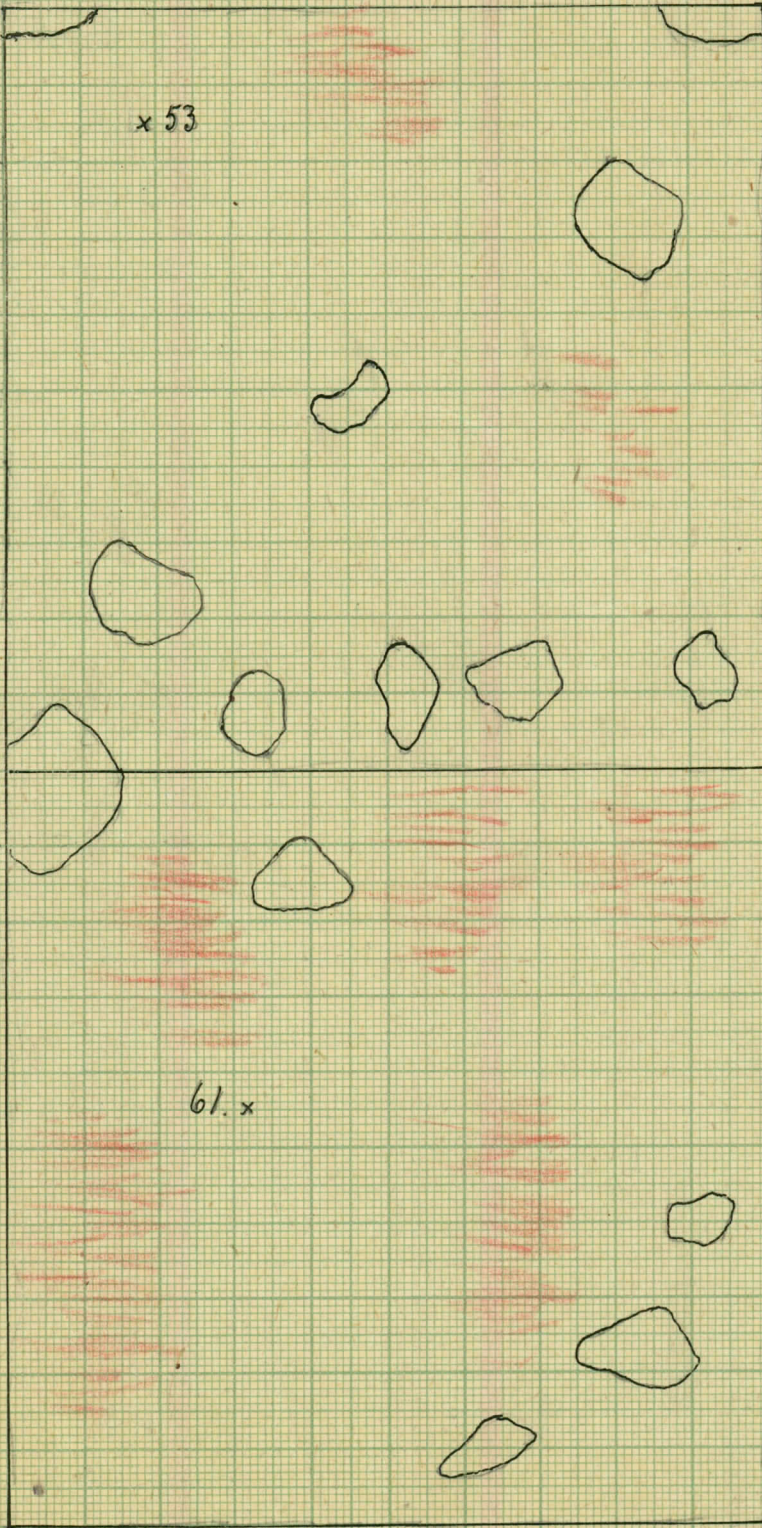

E IV

F IV

x 53

61. x

E V

F V

Gulldynt 1922

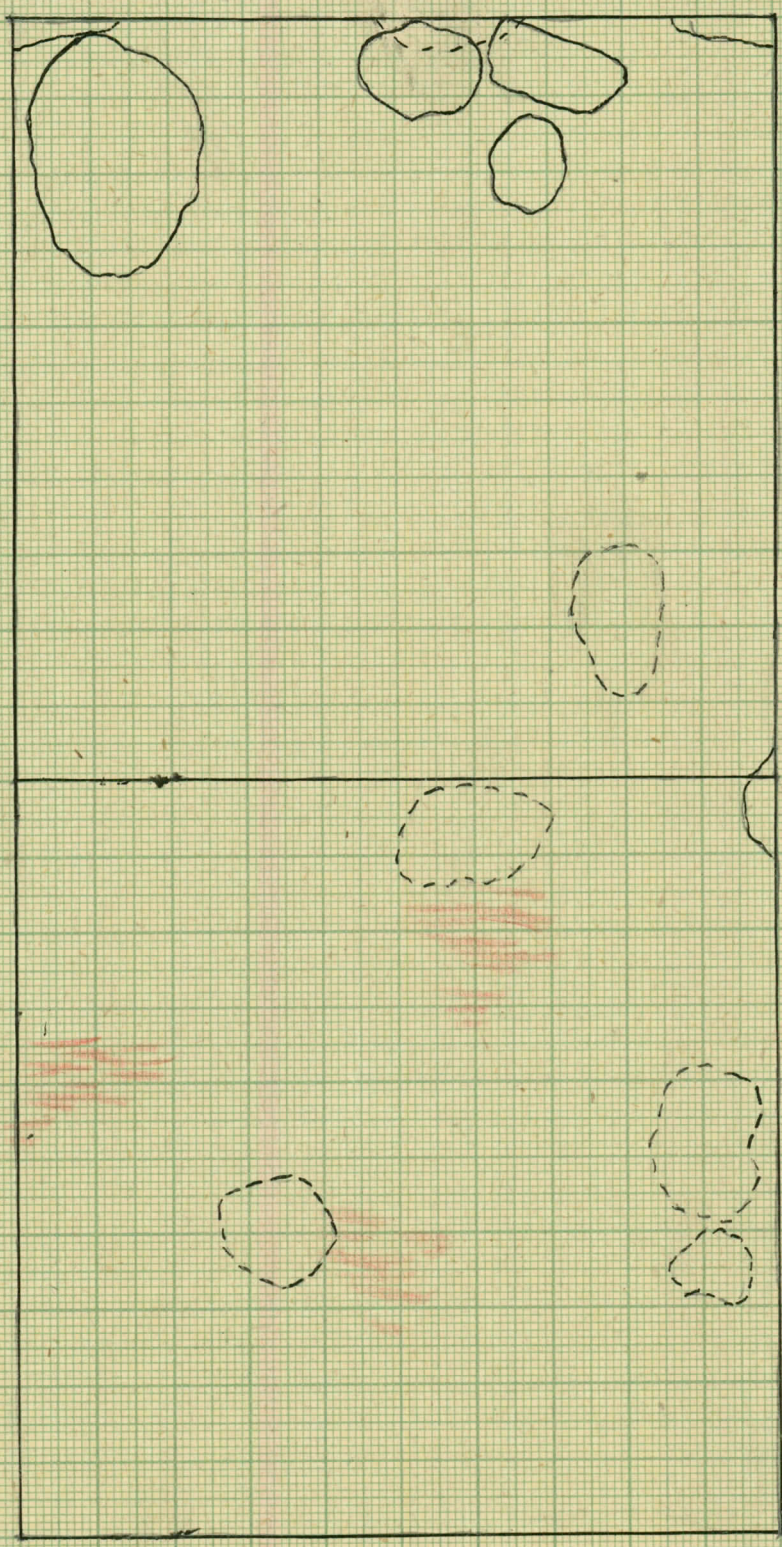
r:o 22:

Anl. 28/9 1922 Förh. Avd. 18/8 22.

Nat. Mus. 8077.

EV

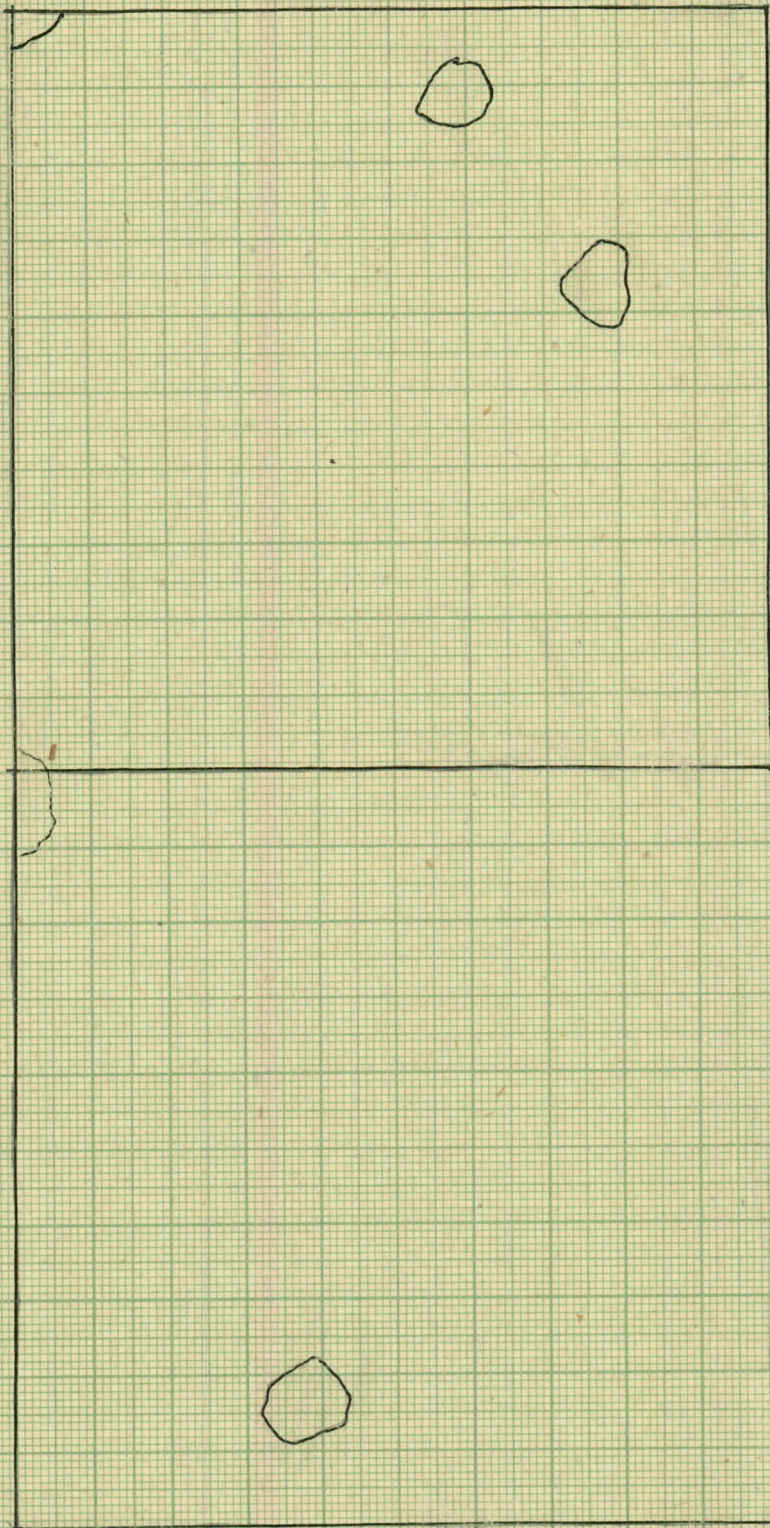
FV

90

E VII

F VII

Gulldynt 1922.

n:o 24.

Anl. 28/9 1922 Förh. Avd. 18/8 22.

lat. Mus. 8077.

GI

HI

G II

H II

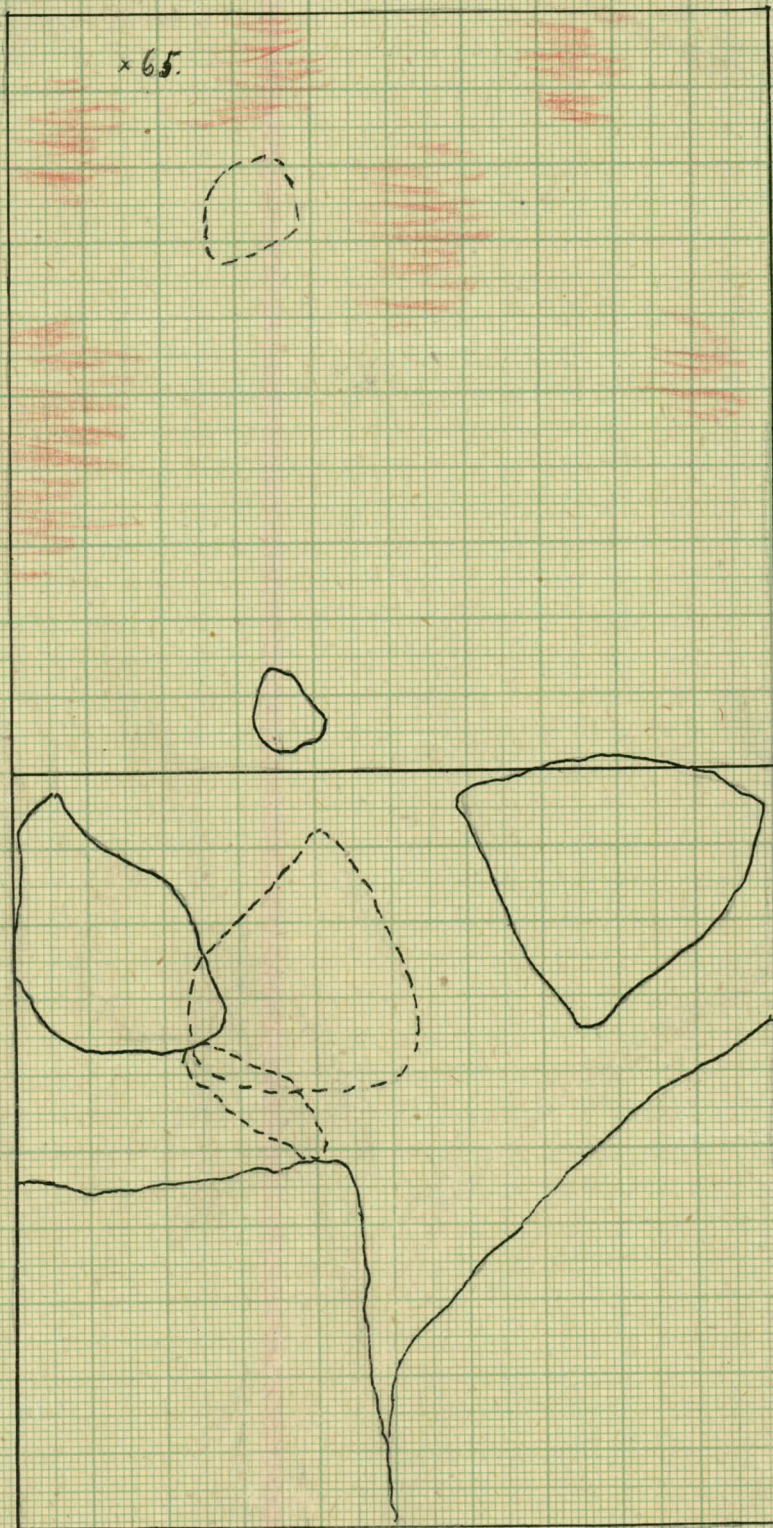
Gulldynt 1922.

n:o 26.

Anl. 28/9 1922 Förn. Avd. 18/8 22.

Nat. Mus. 8077.

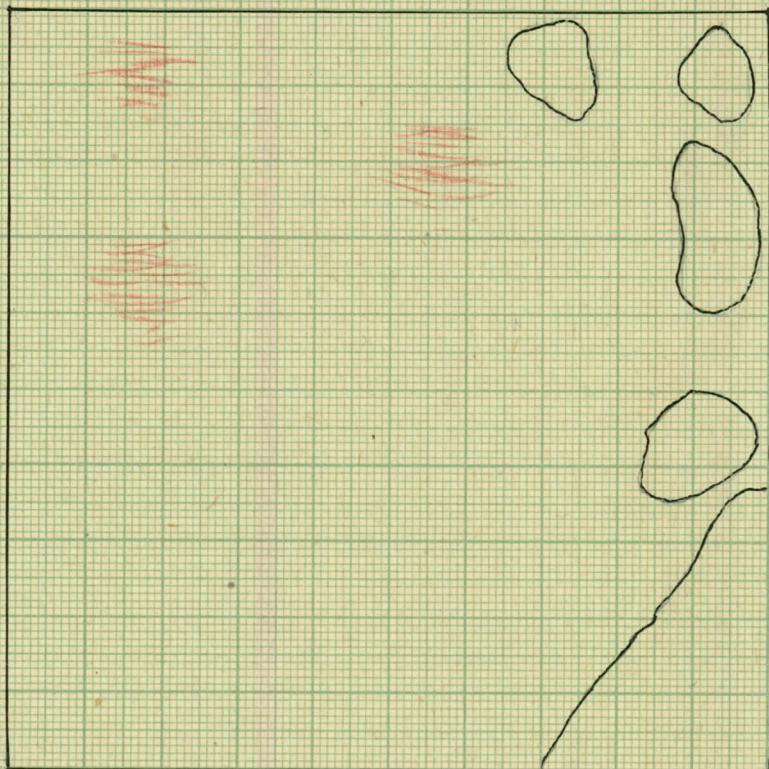
G III

H III

G IV

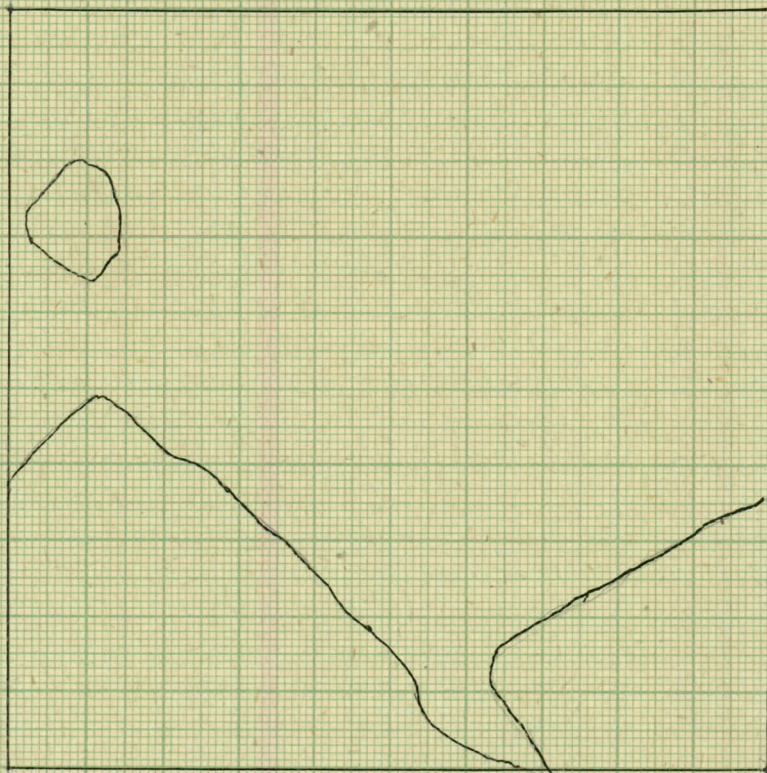
Gulldynt 1922.

n:o 28.

Anl. 28/9 1922 Förh. Avd. 18/8 22.

Nat. Mus. 8077.

G V

(No.)

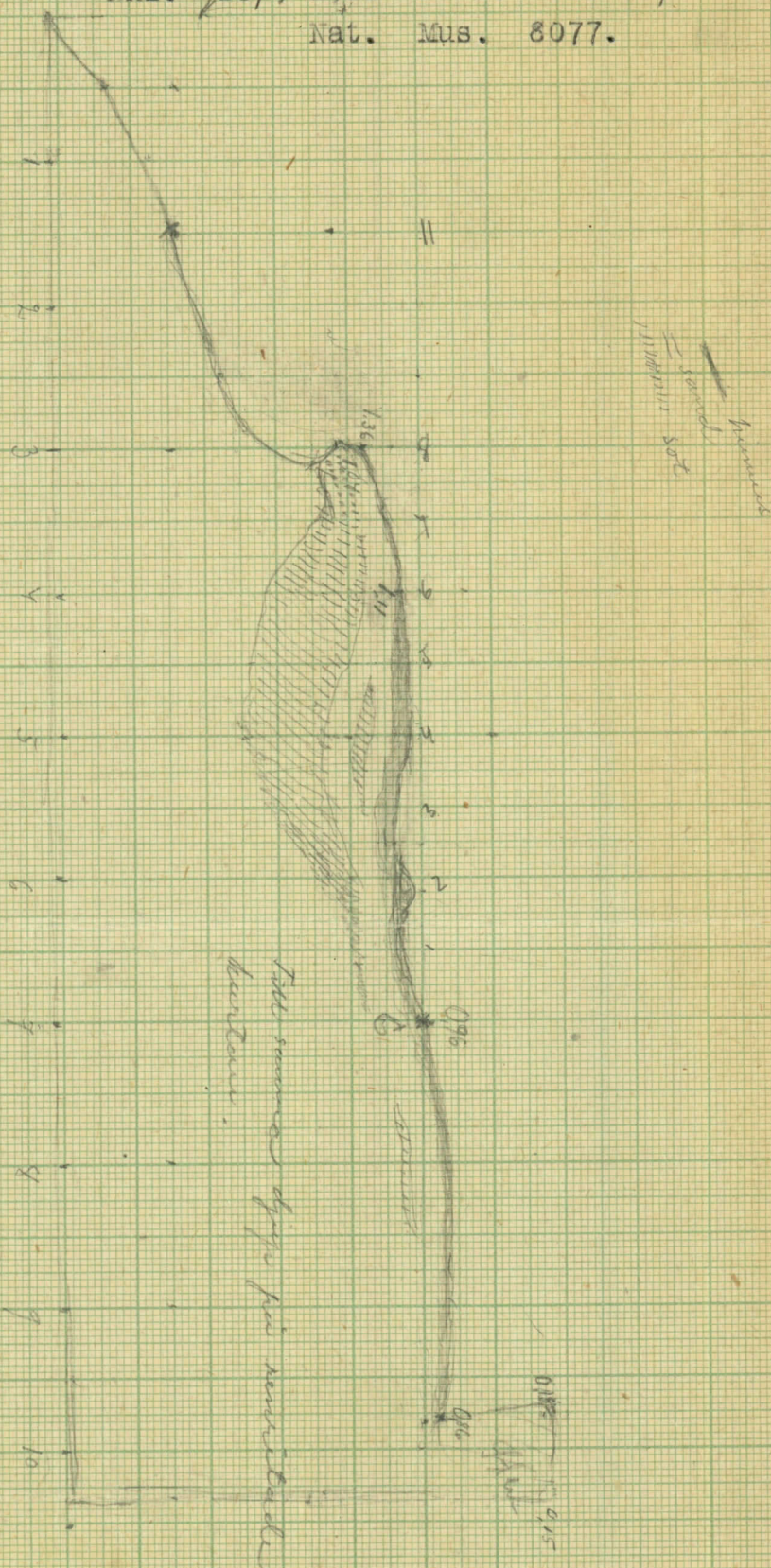
Gulldynt 1922.

n:o 29.

Anl. 28/9 1922 Förh. Avd. 18/8 22.

Nat. Mus. 8077.

Profil i punkten G

—————
 = sand
 = jord
 = grus

Till samma djup som i punkt G
 kurlade.

0.15
 0.15
 0.15

0.15
 0.15
 0.15
 0.15
 0.15

Vörå socken.

v. 1922

N. 5611.

Graufältet på Gulldyngut i Bergby.
 (I fonden skalden Jacob Tegengren).

v. 1922

v. 1922

P. 5612.

Graufältet på Gulldyngut i Bergby.